

WZORNIK

*tradycyjnych haftów i koronek
ręcznika ludowego*

*Traditional embroidery
and lace patterns of folk towels*

*Узорнік прадыцыйных гафтаў
і карунак народнага ручніка*

HAFT KRZYŻYKOWY

Cross-stitch

Гафт крыжыкам

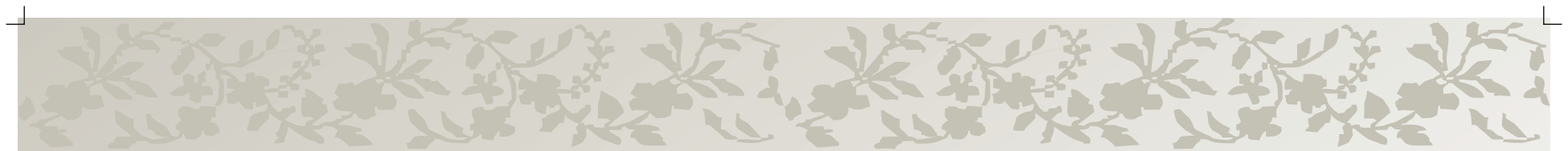

*M*uzeum w Bielsku Podlaskim Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku posiada w swoich zbiorach wyjątkową w skali kraju kolekcję ręczników ludowych Ziemi Bielskiej. Niezwykłość tej kolekcji polega na tym, że ręcznik jest silnie związany z obrzędowością, która i obecnie jest żywa. Od wieków przypisywano temu niewielkiemu kawałkowi płótna metafizyczne znaczenie. Był on symbolem kontaktu człowieka z Bogiem, łączności z przodkami, wyrazem szacunku wobec świętości i świętych wizerunków.

Minęło już kilka lat odkąd zajmujemy się tym tematem, a mimo to nadal nie potrafimy się oprzeć estetycznym walorom ręczników, które co chwila odkrywają przed nami bogactwo wielobarwnych haftów i koronek. Z doświadczenia wiemy, że nie ma nic przyjemniejszego niż dzielenie się z innymi tym co sprawia nam największą radość. Nam daje ją oglądanie i odkrywanie piękna ręczników ludowych.

Wydając drukiem pierwszy z wzorników poświęcony haftom krzyżykowym, chcemy Państwa zachęcić do zmieniania i kreowania własnego otoczenia w zgodzie z tradycją. Kanon estetyczny, który Państwu proponujemy w niniejszym opracowaniu został zaczerpnięty właśnie z ręczników ludowych z kolekcji Muzeum Podlaskiego w Białymstoku. Mamy nadzieję, że spotka się on z pozytywnym odbiorem, przyczyniając się jednocześnie do zainteresowania tematem twórczości ludowej. Życzymy miłego oglądania i owocnej pracy inspirowanej tradycją.

Zespół Muzeum w Bielsku Podlaskim

*M*useum in Bielsk Podlaski, Branch of Podlaskie Museum in Bialystok, has a collection of folk decorative towels from the lands around Bielsk Podlaski that is unique on a national scale. The uniqueness of this collection lies in the fact that a towel is strongly associated with the rituals which are still alive. Metaphysical significance has been attributed to this small piece of cloth for centuries. It has been a symbol of human contact with God, connection with ancestors, an expression of respect for the sanctity and sacred images.

It has been several years since we have dealt with this topic and we still cannot resist the aesthetic values of the towels which reveal a richness of multi-colored embroidery and lace to us every moment. We know from our experience that there is nothing more pleasant than sharing something which gives us the greatest joy with others. Thus, we gain joy by watching folk towels and discovering their beauty.

We would like to encourage you to change and create your own environment in accordance with tradition through the publication of the catalogue of cross-stitch patterns. An aesthetic canon that we are offering to you in this issue was taken from the folk towels from the collection of the Podlaskie Museum in Bialystok. We hope that it will be received positively and, at the same time, will contribute to the interest in the topic of folk art. We wish you to enjoy watching the catalogue and the fruitful work inspired by tradition.

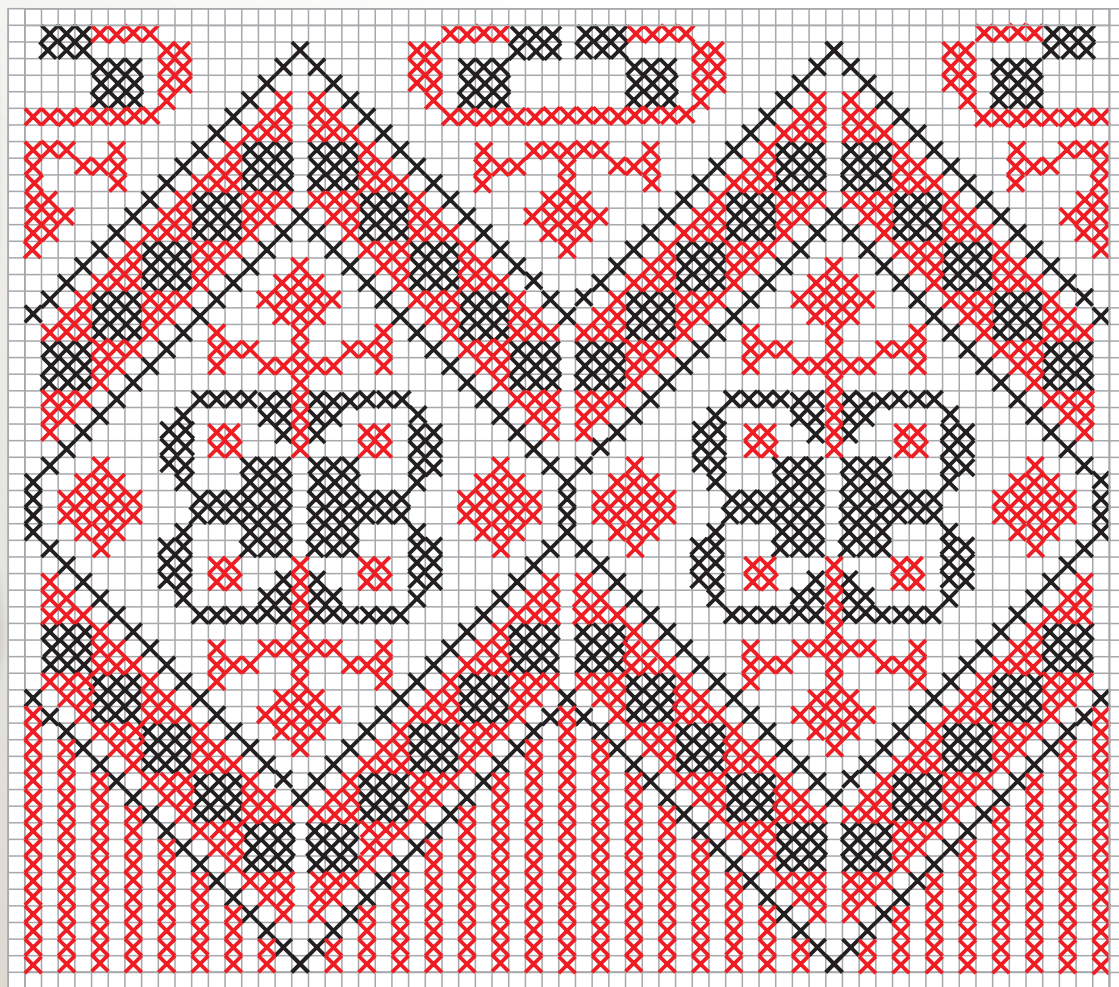
Museum in Bielsk Podlaski

*М*узей ў Бельску Падляшскім АДДзел Падляшкага Музея ў Беластоку мае ў сваіх рэсурсах унікальную калекцыю народных ручнікоў Бельскай Зямлі. Выключнасьць гэтай калекцыі заключаецца ў тым, што ручнік надалей цесна звязаны з усё яшчэ жывой абраднасьцю. Вякамі гэты невялікі кавалак палатна надзяляўся метафізычным значэннем. Быў сівалам кантакту чалавека з Богам, лучнікам з продкамі, выразам шанавання святасці і святых вобразаў.

Мінула некалькі гадоў ад моманту, калі мы пачалі займацца гэтай тэмай, але надалей захапляемся эстэтычнымі вартасцямі ручнікоў, якія штохвіліну адкрываюць нам багацце шматколерных вышывак і карунак. З досведу ведаем - няма нічога больш прыемнага чым магчымасць дзяліцца з іншымі тым, што дае нам найвялікую радасць. Наша радасць - агляданне і адкрыванне прыгажосці народных ручнікоў.

Публікуючы першы ўзорнік, прысвечаны вышыўцы крыжыкам, хочам заахваціць Вас да змены і будавання свайго атачэння ў згодзе з традыцыяй. Этэчны канон, які прапануем у дадзеным выданні, - гэта адлюстраванне народных ручнікоў з калекцыі Падляшкага Музея ў Беластоку. Спадзяемся, што прымеце яго станоўча і з зацікаўленнем. Зычым прыемнага аглядання і плённай працы, натхнёнай традыцыяй.

Калектыў Музея ў Бельску Падляшскім

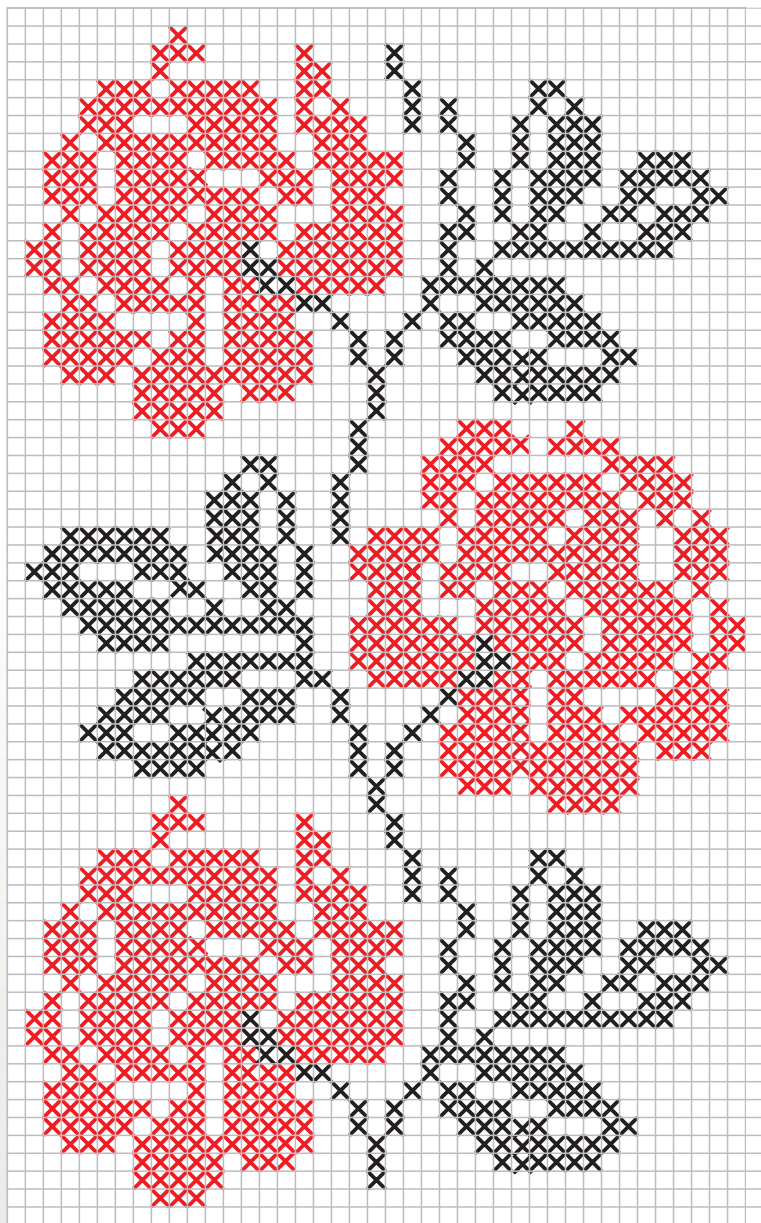

MBP/E/437

Bielsk Podlaski, pow. bielski, lata 50 XX w.

Bielsk Podlaski, Bielsk Podlaski County, 1950s

Бельск Падляшскі, Бельскі павет, 50-я гады XX ст.

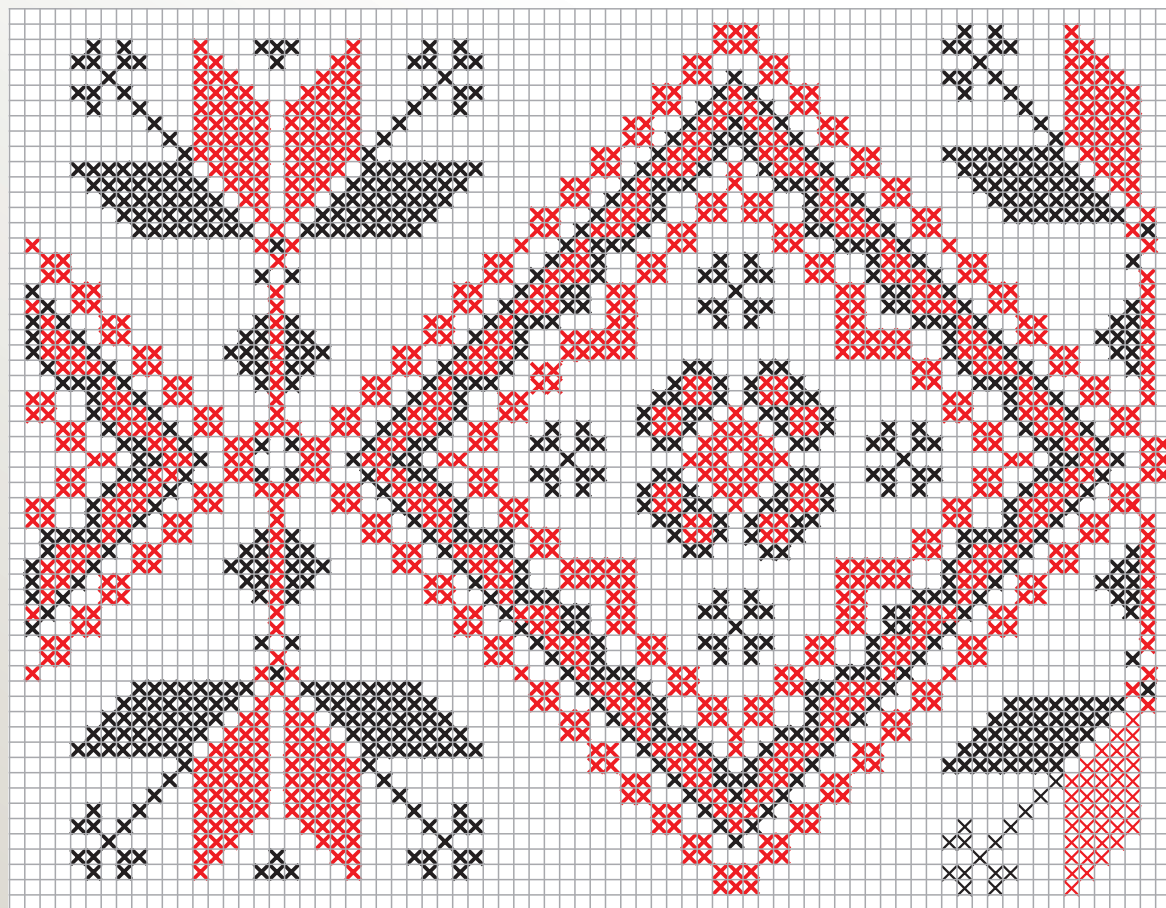

BMW/5082

Saki, pow, bielski, I poł. XX w.

Saki, Bielsk Podlaski County, first half of XX c.

Сакі, Бельські павет, I-я палова XX ст.

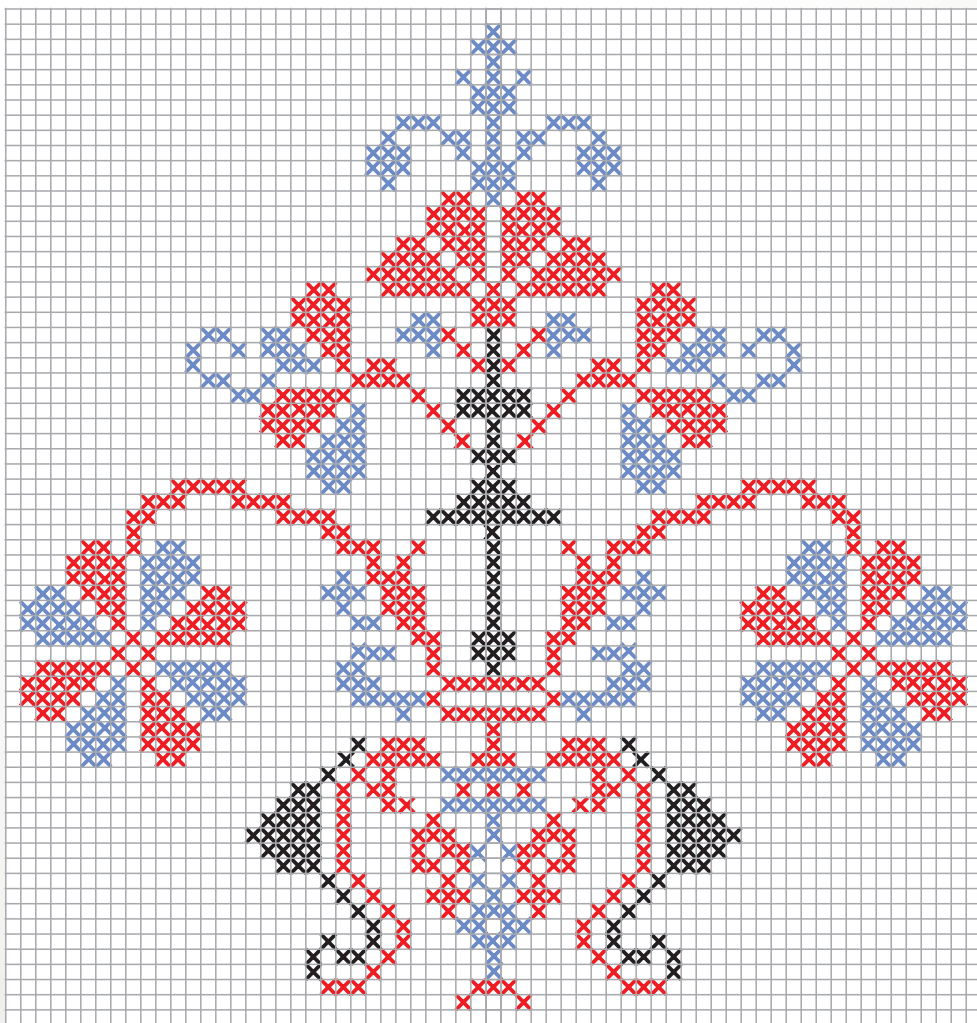

MBP/E/96

Łoknica, pow. bielski

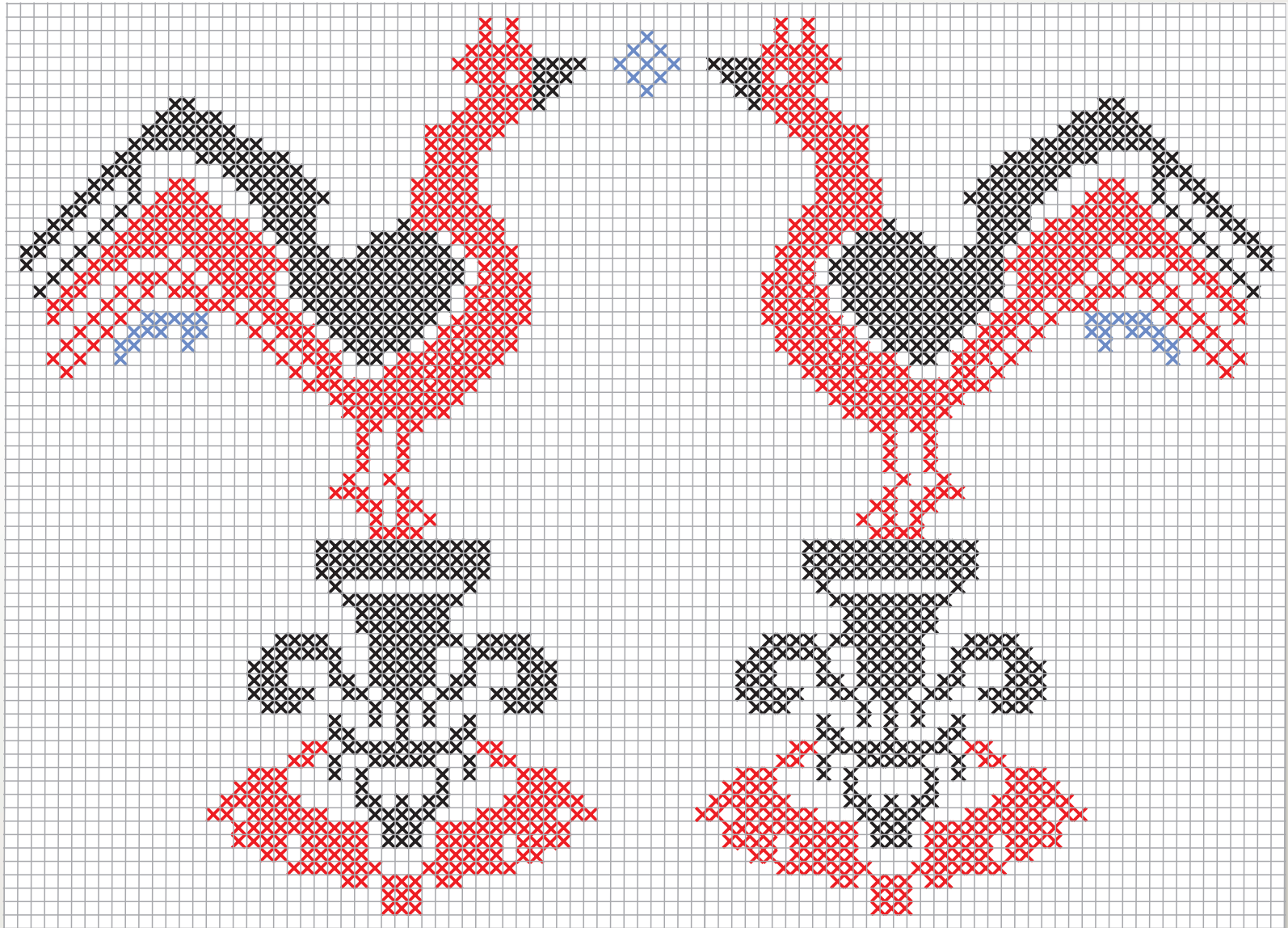
Łoknica, Bielsk Podlaski County

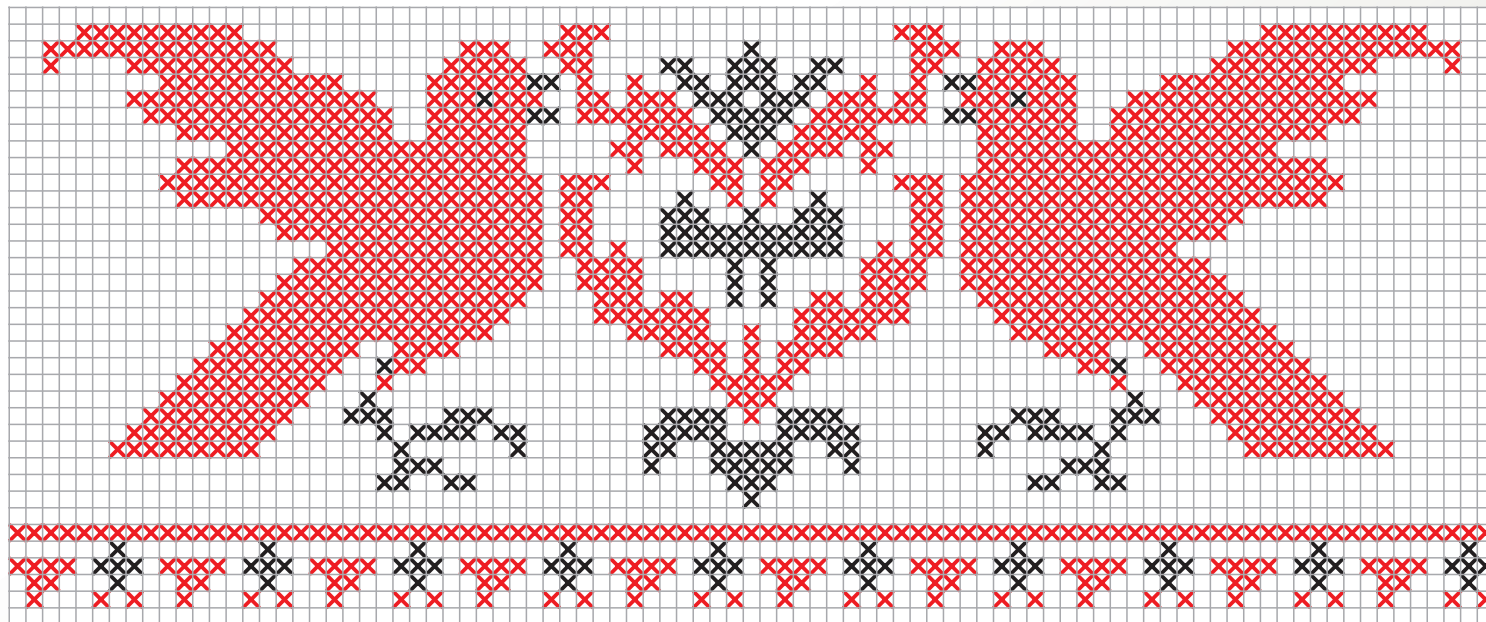
Локніца, Бельскі павет

BMW/7053
Klejniki, pow. hajnowski, 1 poł. XX w.
Klejniki, Hajnówka County, first half of XX c.
Клейнікі, Гайнаўскі павет, 1-я палова XX ст.

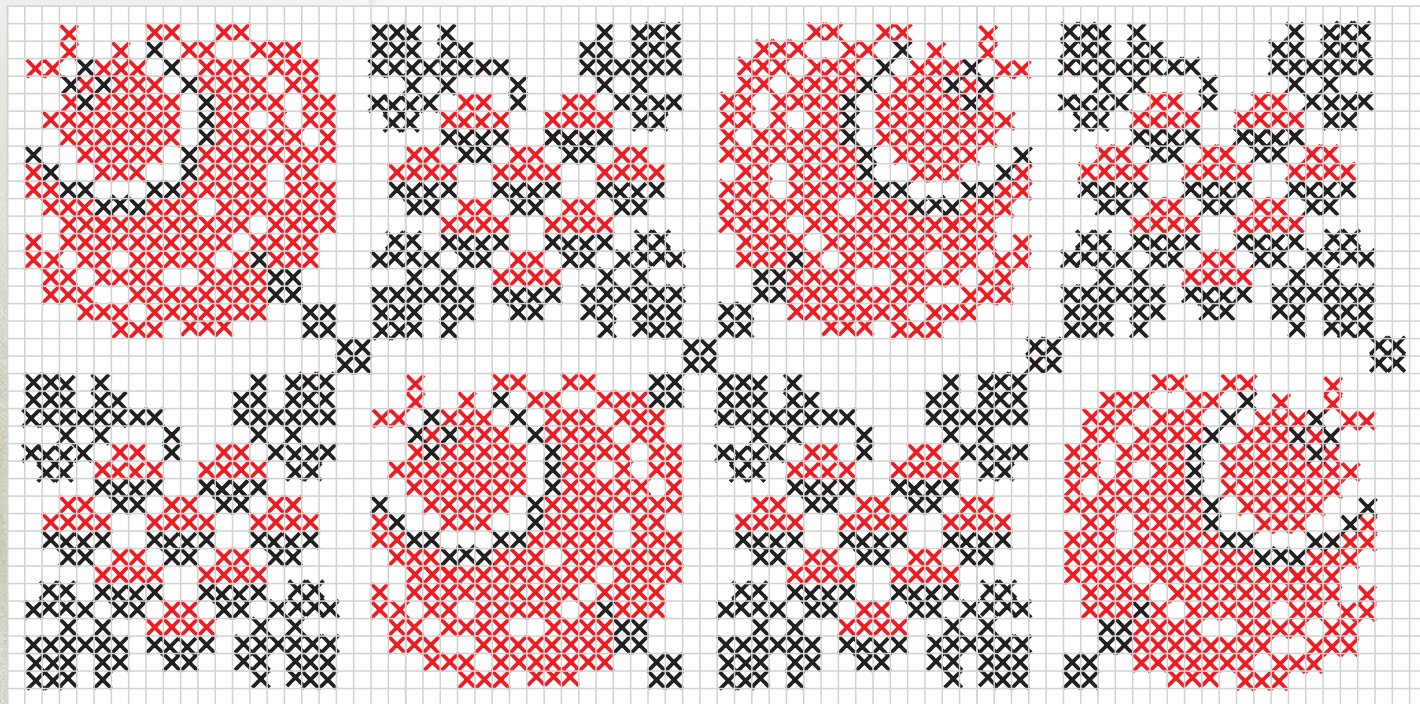

MBP/E/97

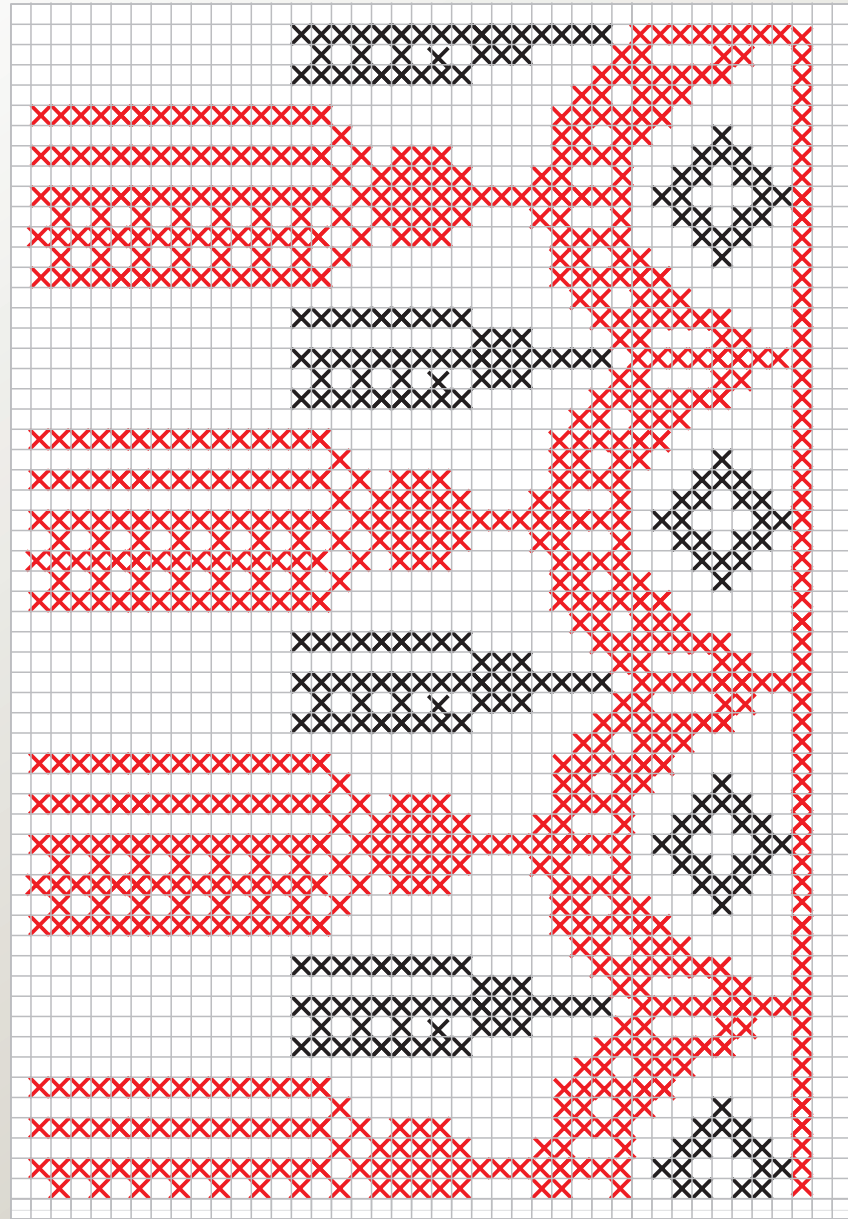
Łoknica, pow. bielski

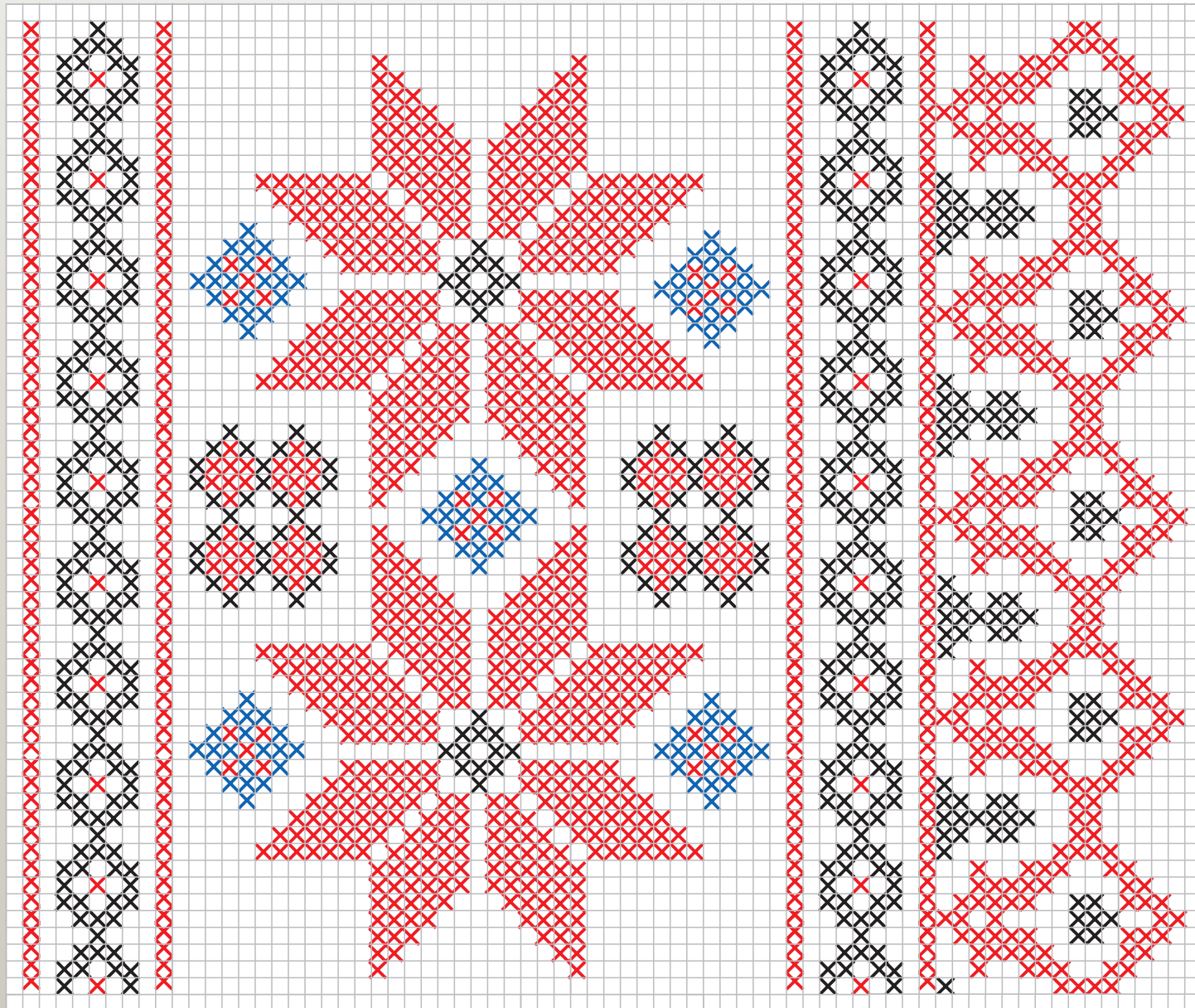
Łoknica, Bielsk Podlaski County

Локніца, Бельскі павеі

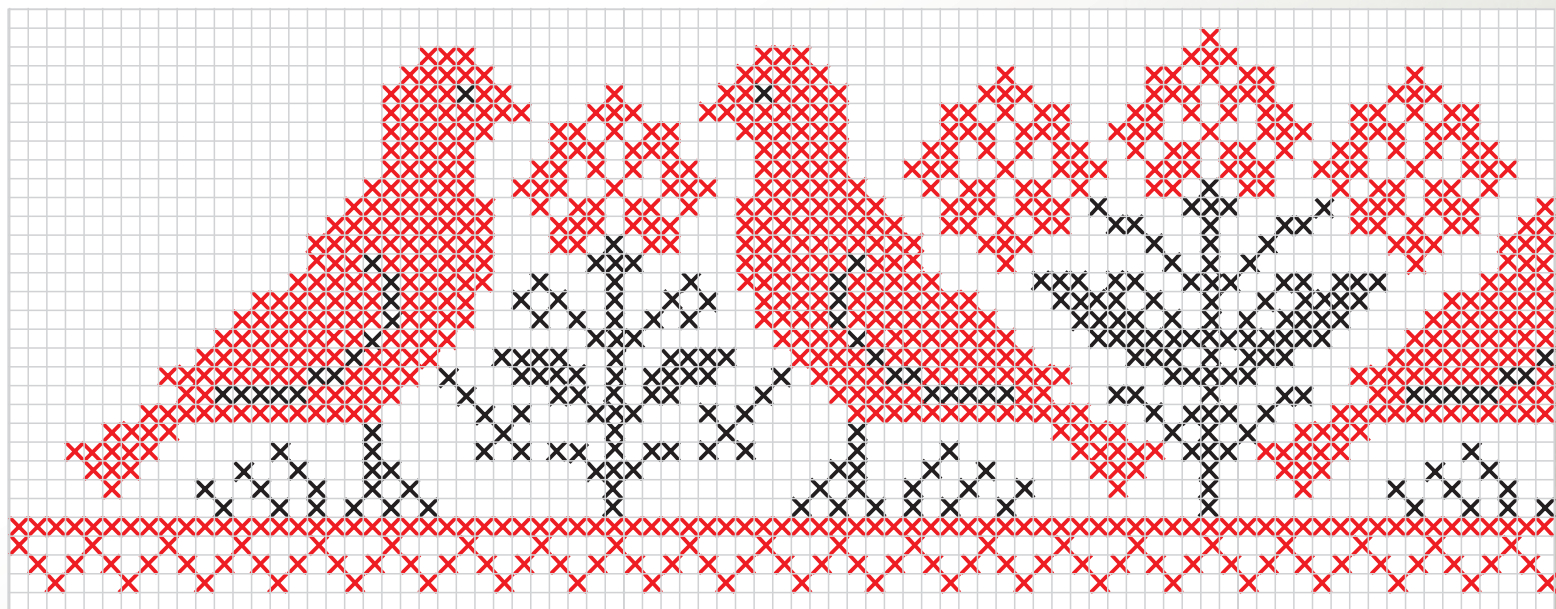

MB/E/2633
Lachy, pow. hajnowski
Lachy, Hajnówka County
Ляхі, Гайнаўскі павеі

BMW/4886
Deniski, pow. bielski,
I poł. XX w.
Deniski, Bielsk Podlaski County,
first half of XX c.
Дзяніскі, Бельскі павеі,
I-я палова XX ст.

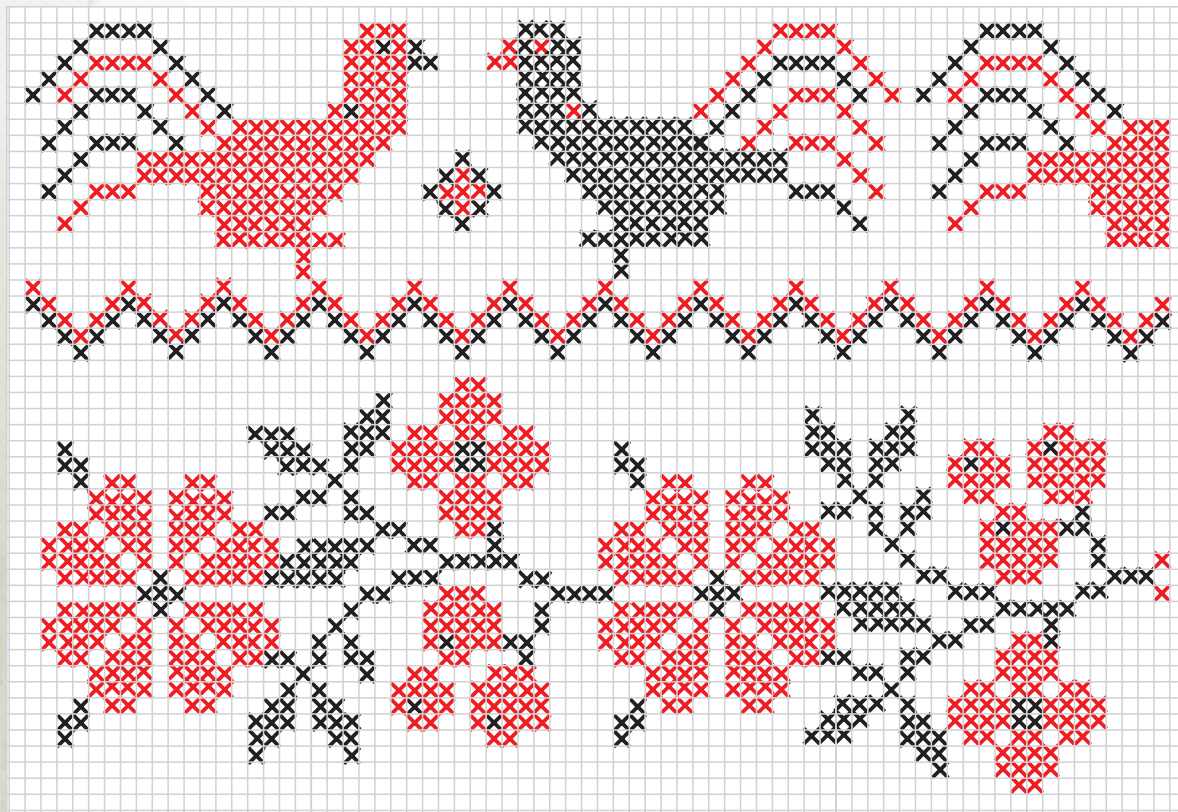

MB/E/5152

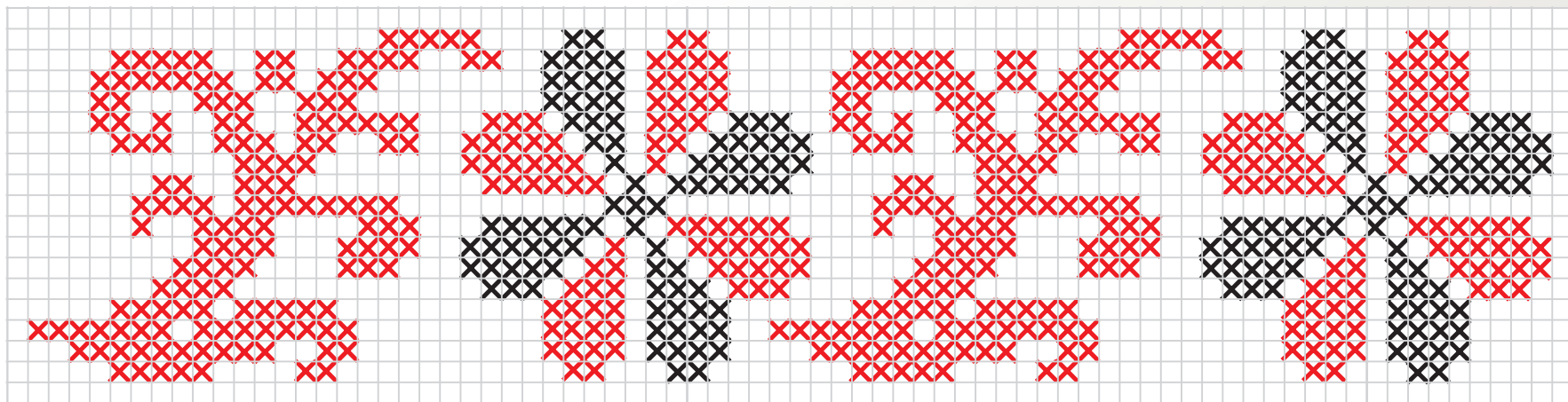
Narewka, pow. hajnowski, 1 poł. XX w.

Narewka, Hajnówka County, first half of XX c.

Нараўка, Гайнаўскі павеі, 1-я палова XX ст.

MB/E/3422
Odrynki, pow. hajnowski
Odrynki, Hajnówka County
Адрынкі, Гайнаўскі павеі

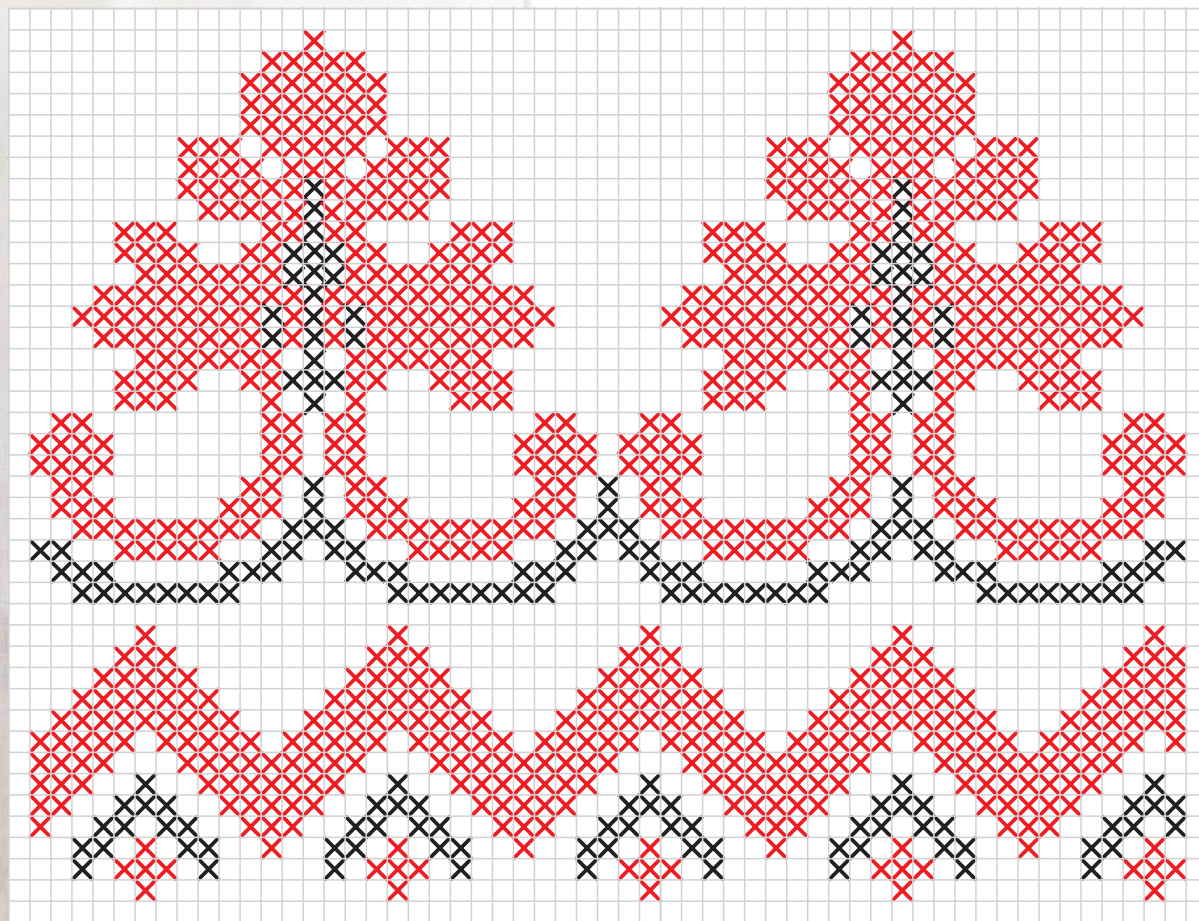

BMW/5084

Saki, pow. hajnowski, I poł. XX w.

Saki, Hajnówka County, first half of XX c.

Соцы, Гайнаўскі павеі, I-я палова XX ст.

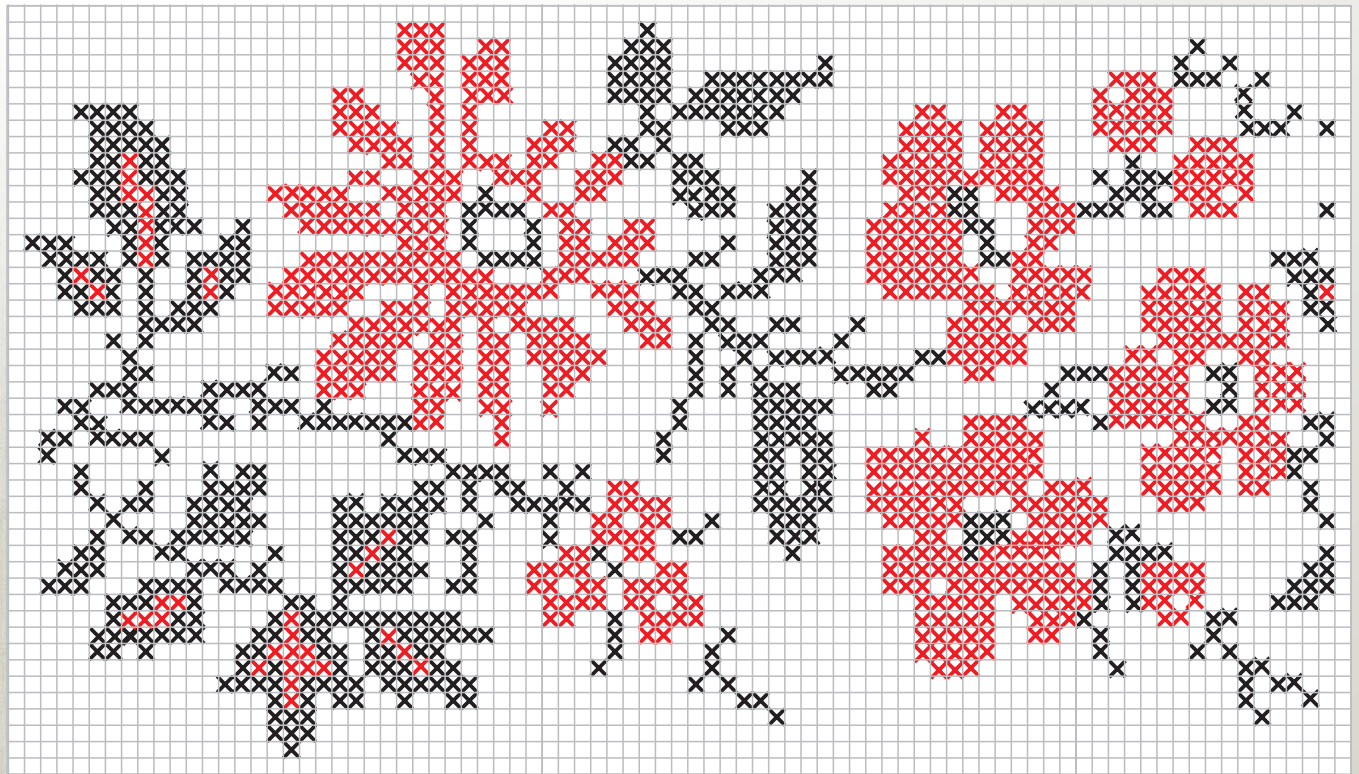

MB/E/2634

Lachy, pow. hajnowski

Lachy, Hajnówka County

Ляхі, Гайнаўскі павеі

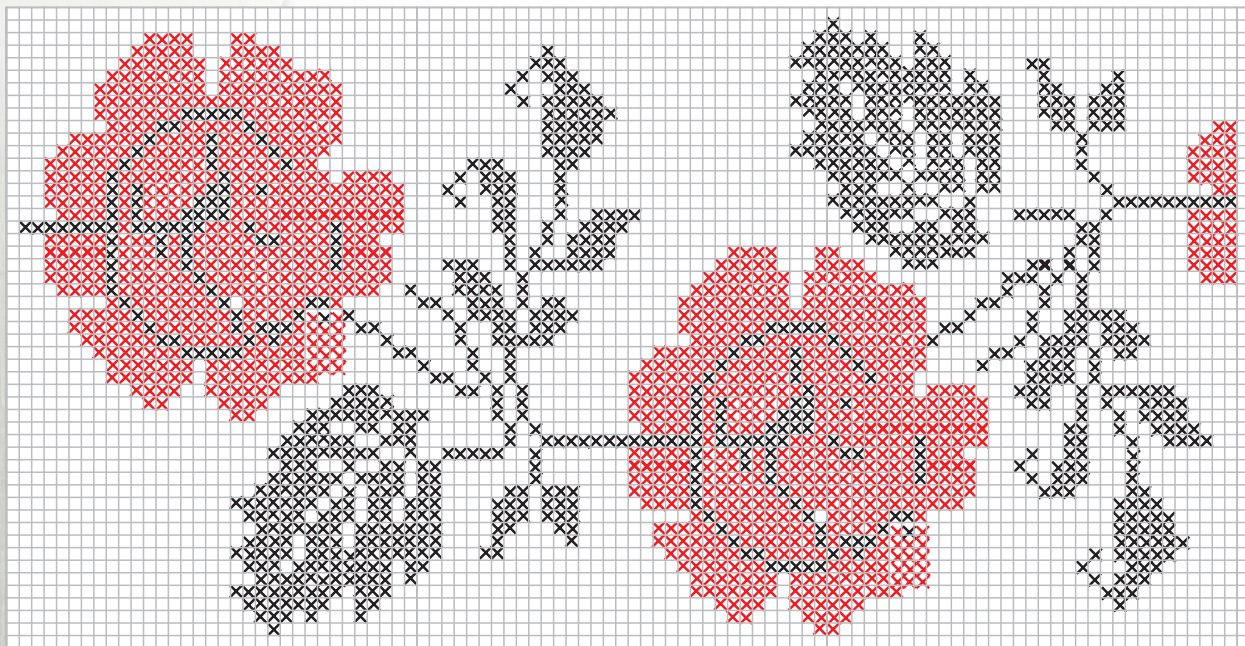

MB/E/2720

Soce, pow. hajnowski, przed 1914 r.

Soce, Hajnówka County, before 1914

Соцы, Гайнаўскі павет, перад 1914 г.

M J

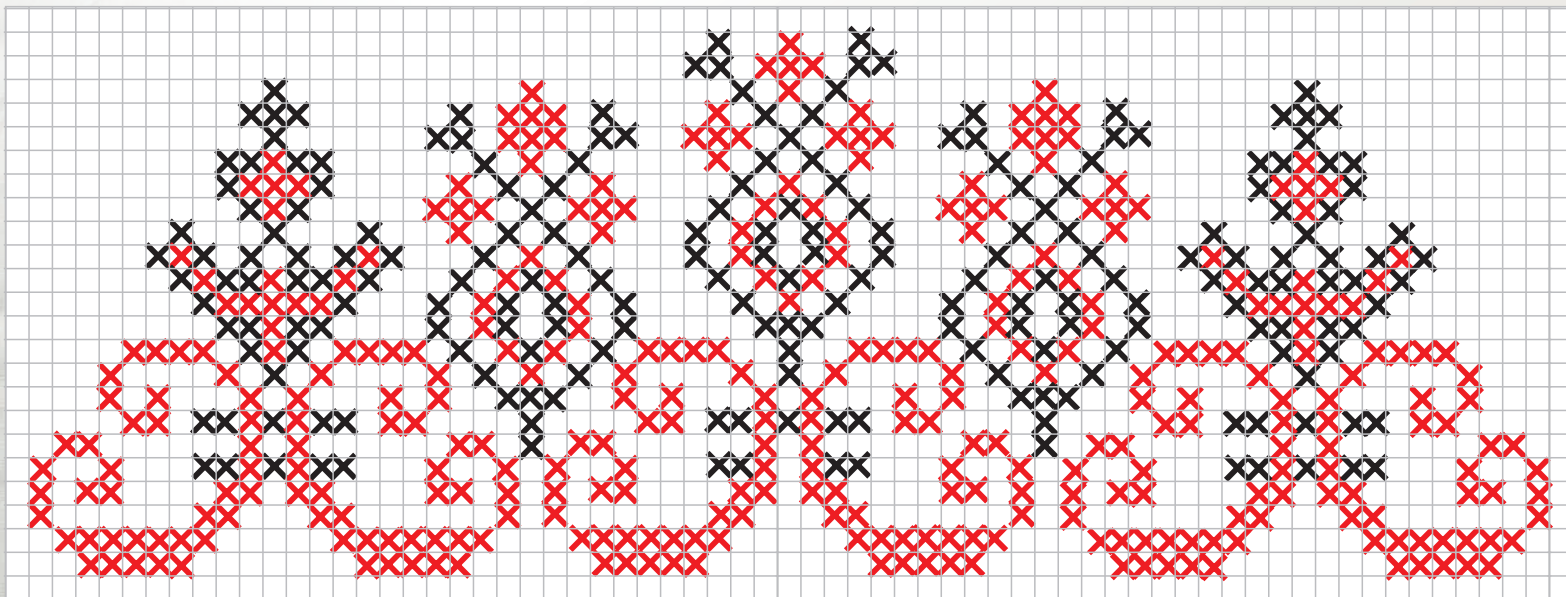

BMW/4885

Deniski, pow. bielski, I poł. XX w.

Deniski, Bielsk Podlaski County, first half of XX c.

Дзяніскі, Бельскі павет, I-я палова XX ст.

MBP/E/527

Babia Góra, pow. hajnowski, lata 40 XX w.

Babia Góra, Hajnówka County, the 1940s

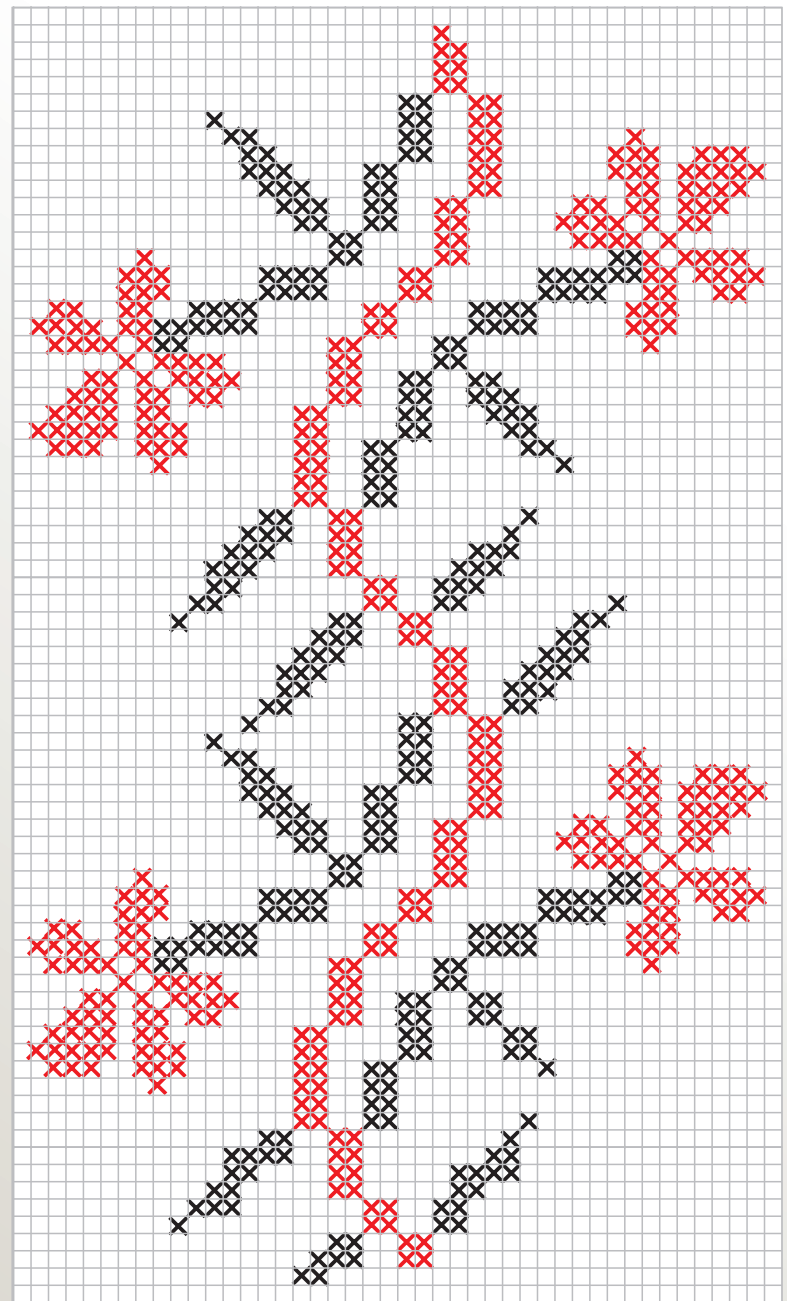
Баб'я Гара, Гайнаўскі павеі, 40-я гады XX ст.

MBP/E/679

Zajaczki, pow. białostocki, lata 70 XIX w.

Zajaczki, Białystok County, the 1870s

Зайчыкі, Беластоцкі павеі, 70-я гады XIX ст.

MBP/E/550

Торчыкаў, pow. bielski, lata 40 XX w.

Торчыкаў, Bielsk Podlaski County, the 1940s

Талчыкалы, Бельскі павеат, 40-я гады XX ст.

MBP/E/451

Długi Bród, pow. hajnowski, lata 40 XX w.

Długi Bród, Hajnówka County, the 1940s

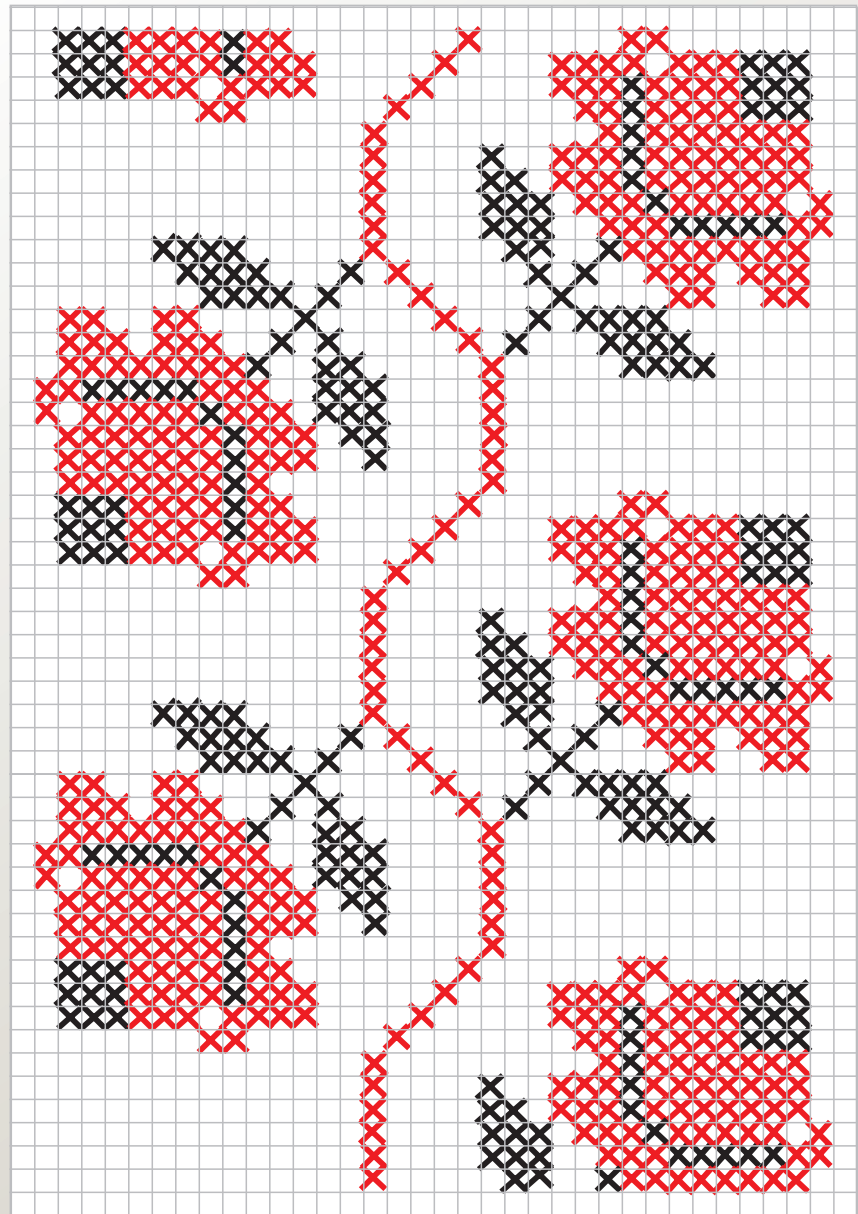
Доўгі Брод, Гайнаўскі павет, 40-я гады XX ст.

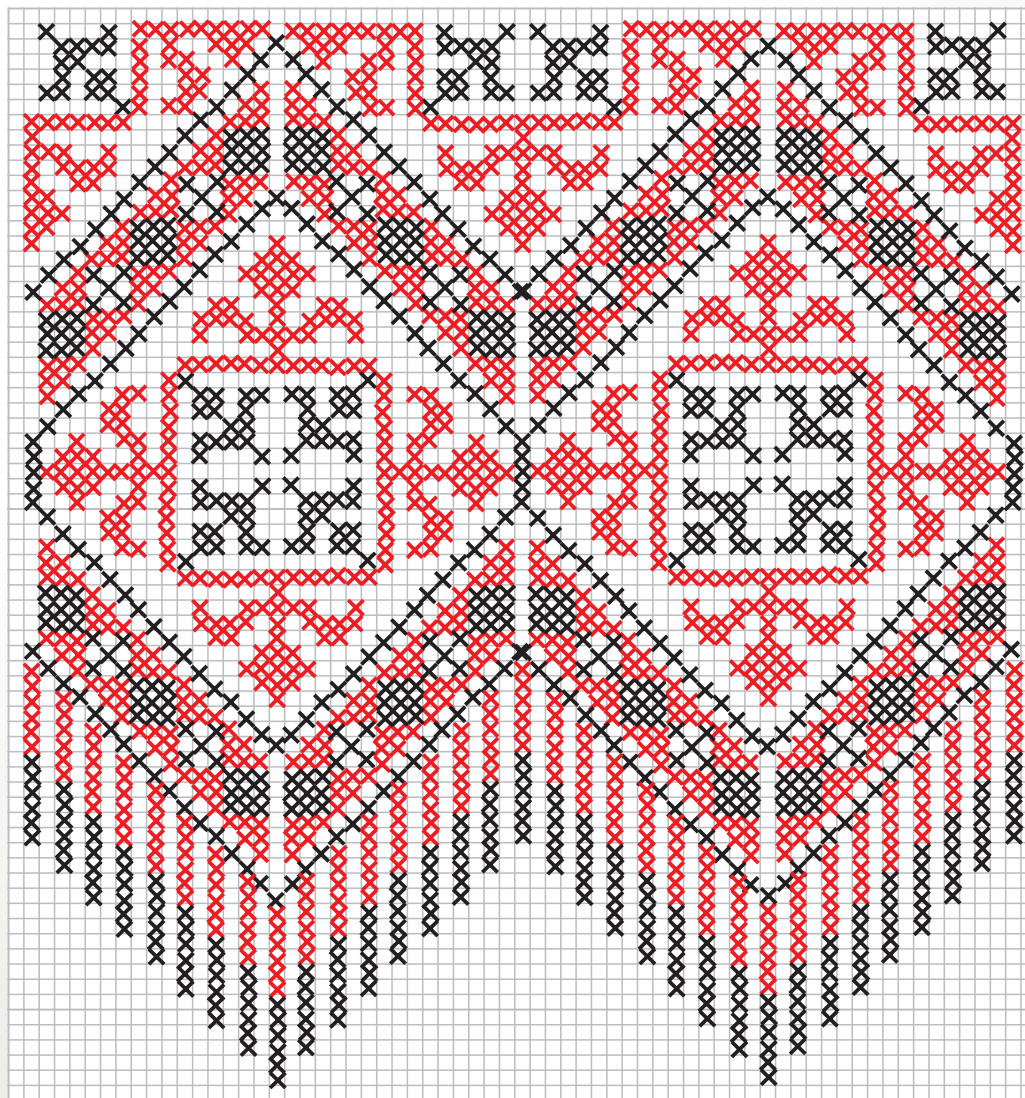
MB/E/3807

Koszki, pow. bielski

Koszki, Bielsk Podlaski County

Кoшкi, Бeльскi пaвeт

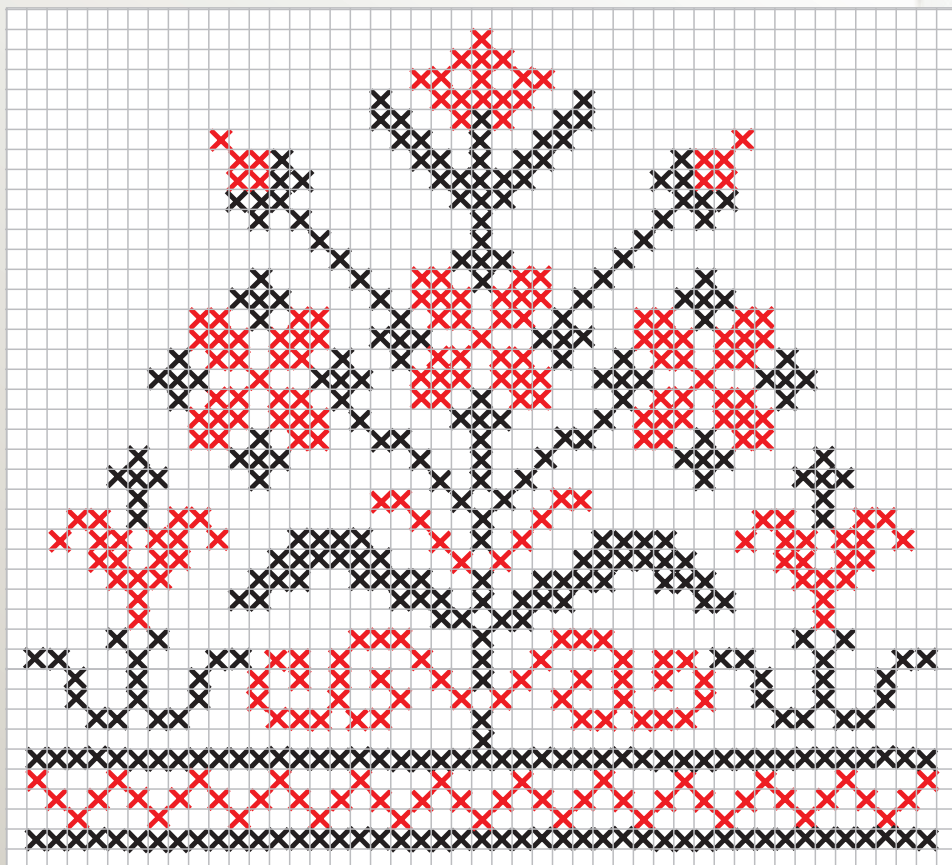
MBP/E/452

Długi Bród, pow. hajnowski, lata 40 XX w.

Długi Bród, Hajnówka County, the 1940s

Доўгі Брод, Гайнаўскі павеі, 40-я гады XX ст.

MB/E/4900

Dubiażyn, pow. bielski, 1934 r.

Dubiażyn, Bielsk Podlaski County, 1934

Дубяжын, Бельскі павет, 1934 г.

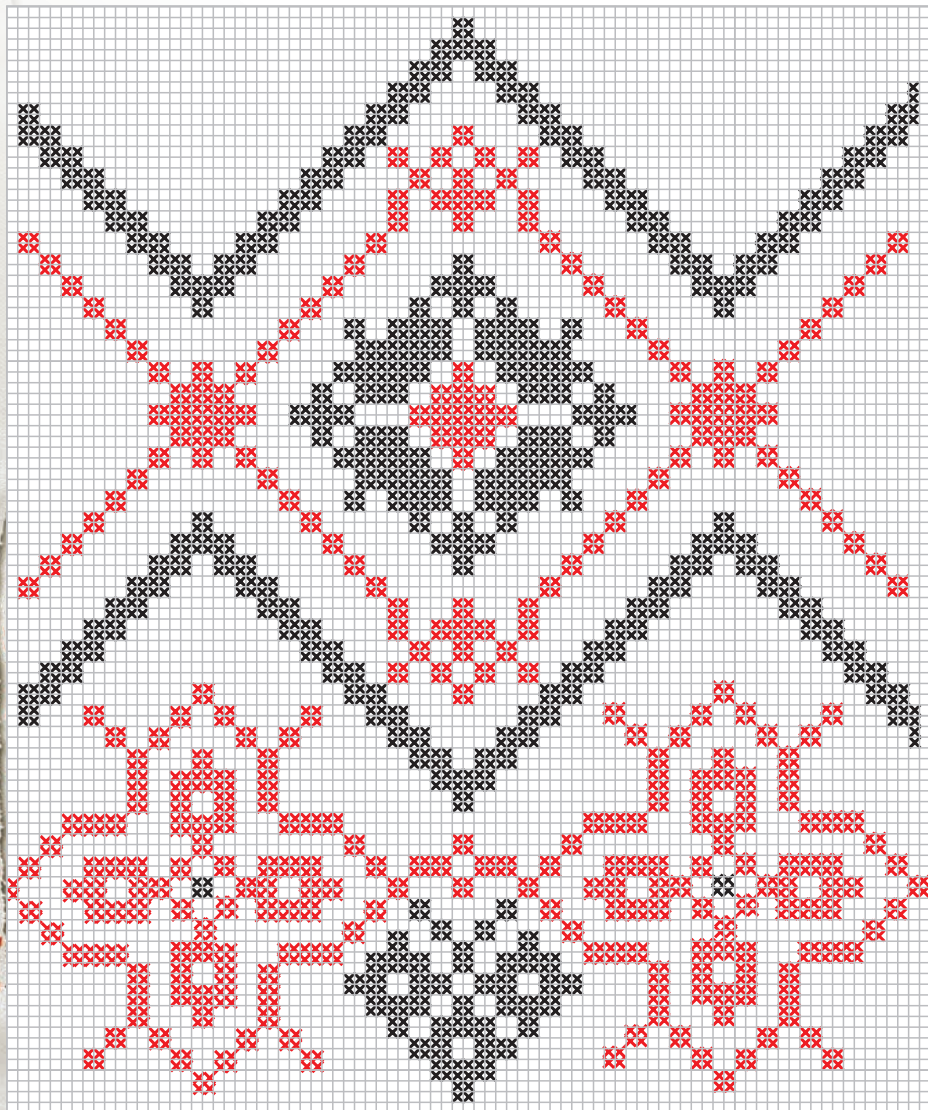

MBP/E/551

Topczykały, pow. bielski, lata 40 XX w.

Topczykały, Bielsk Podlaski County, the 1940s

Топчыкалы, Бельскі павет, 40-я гады XX ст.

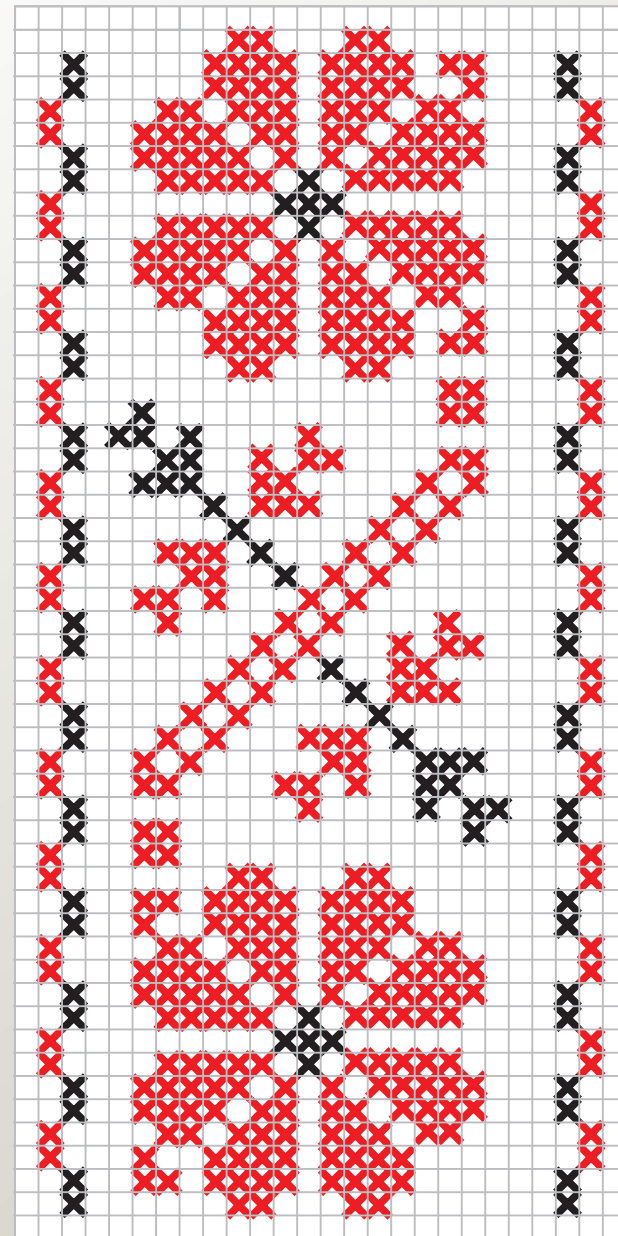

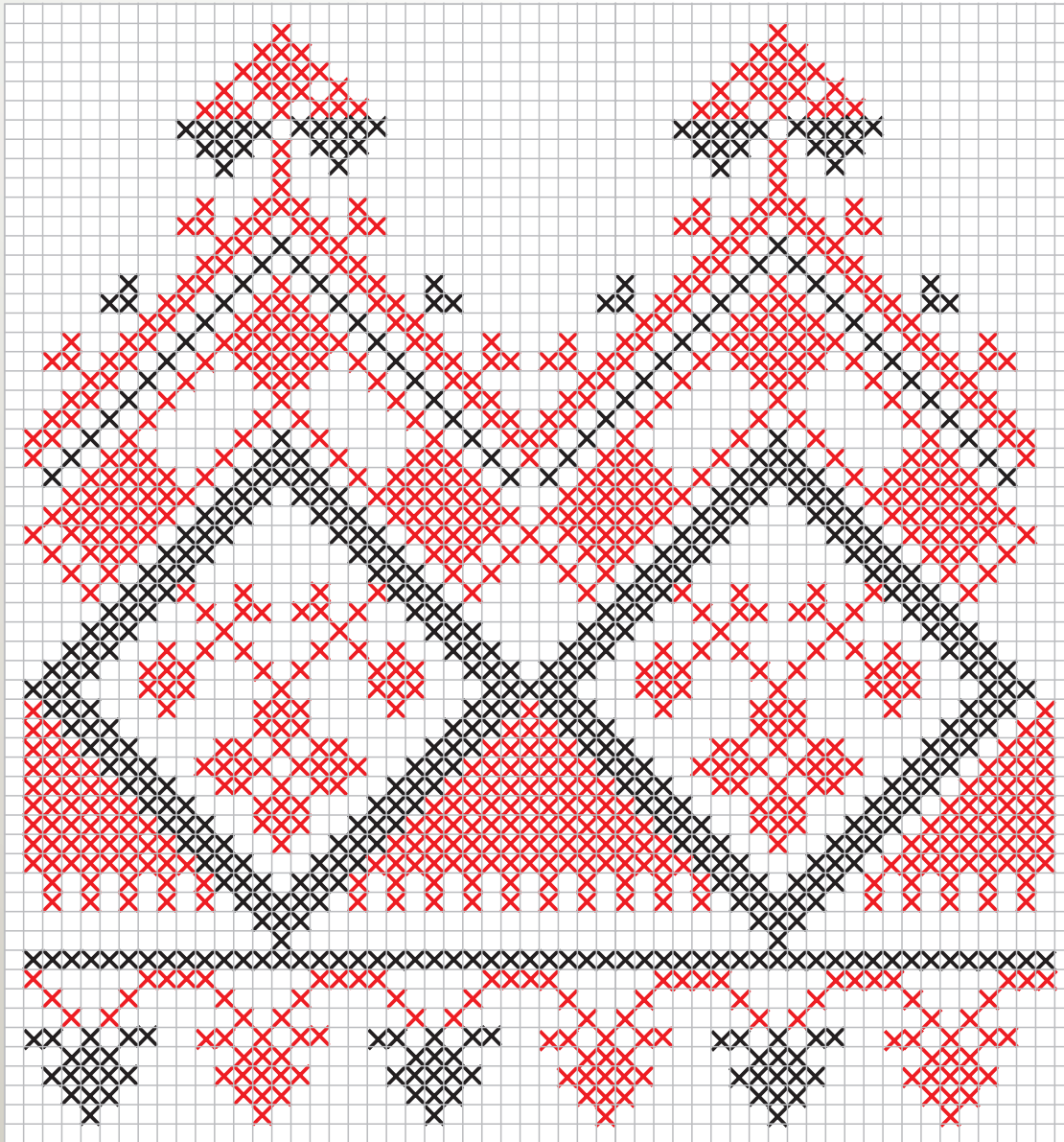
MB/E/3822

Białki, pow. hajnowski

Białki, Hajnówka County

Бялки, Гайнаўскі павет

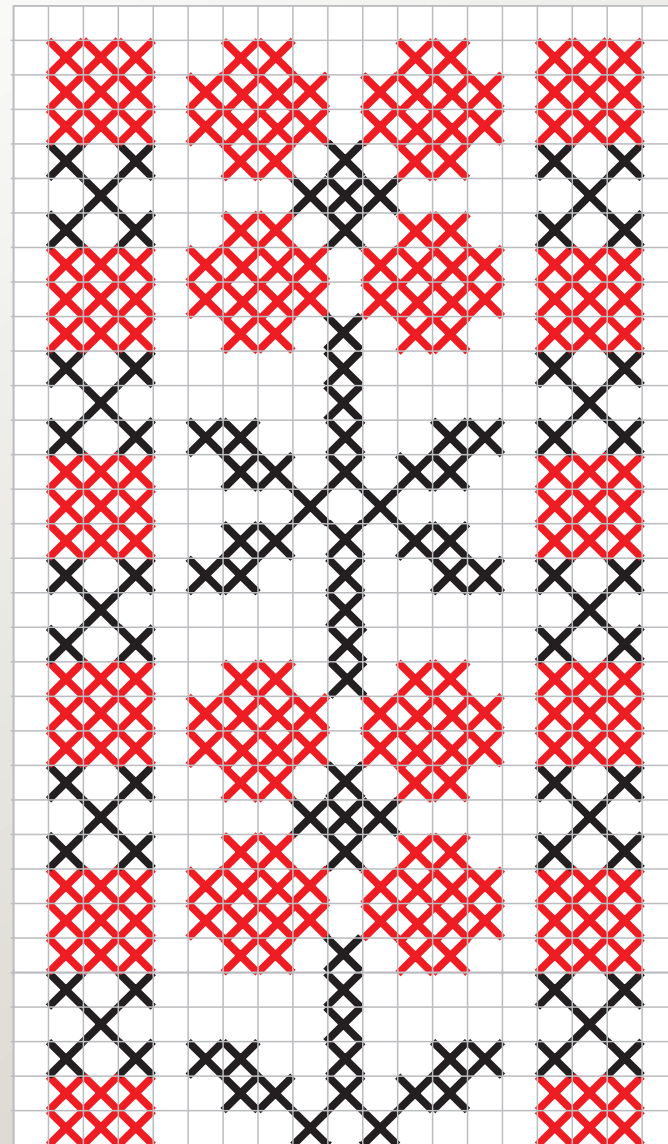

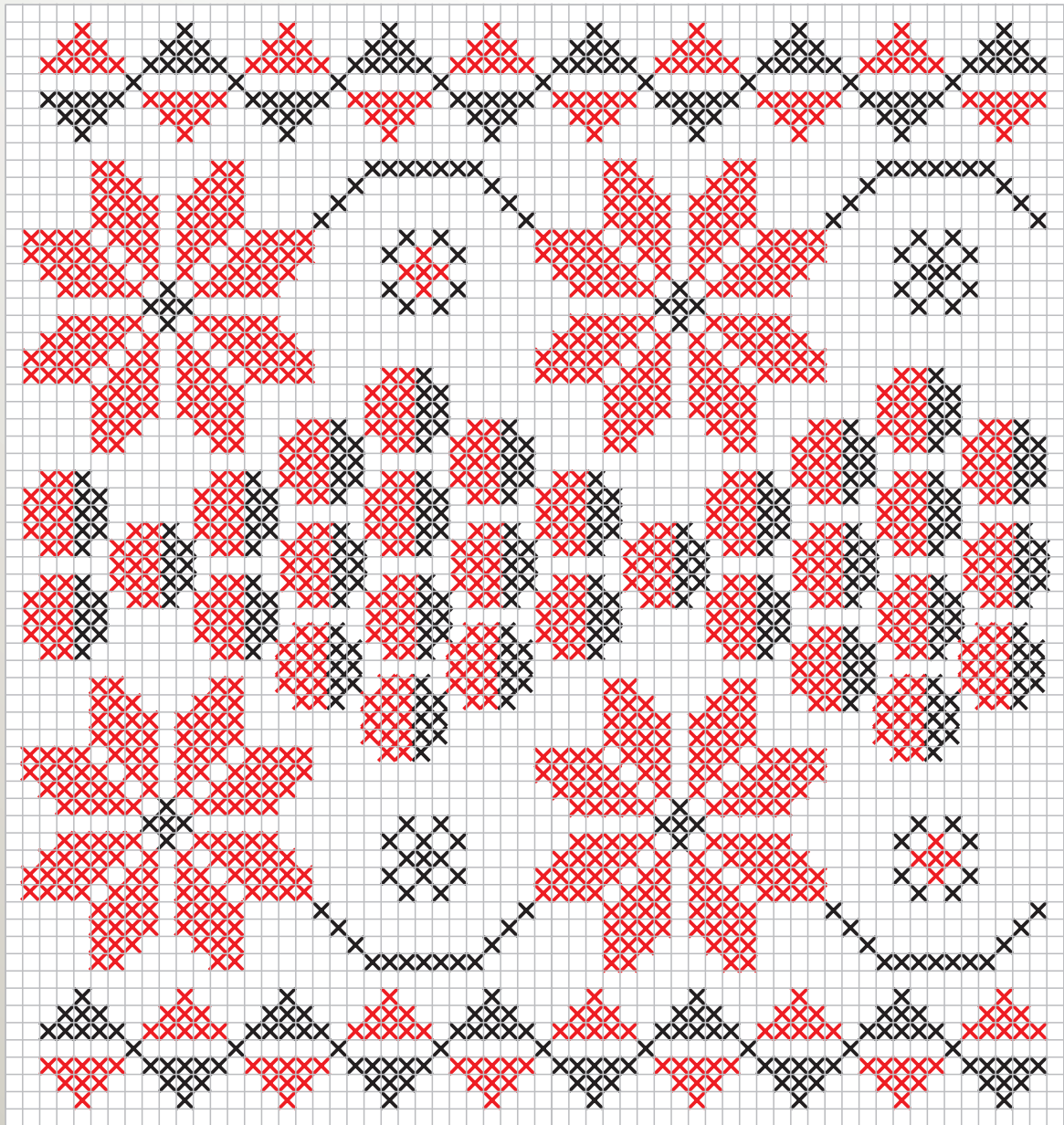
MB/E/3437

Eliaszuki, pow. hajnowski, ok. 1900 r.

Eliaszuki, Hajnówka County, about 1900

Ляшукі, Гайнаўскі павеі, каля 1900 г.

MB/E/4905

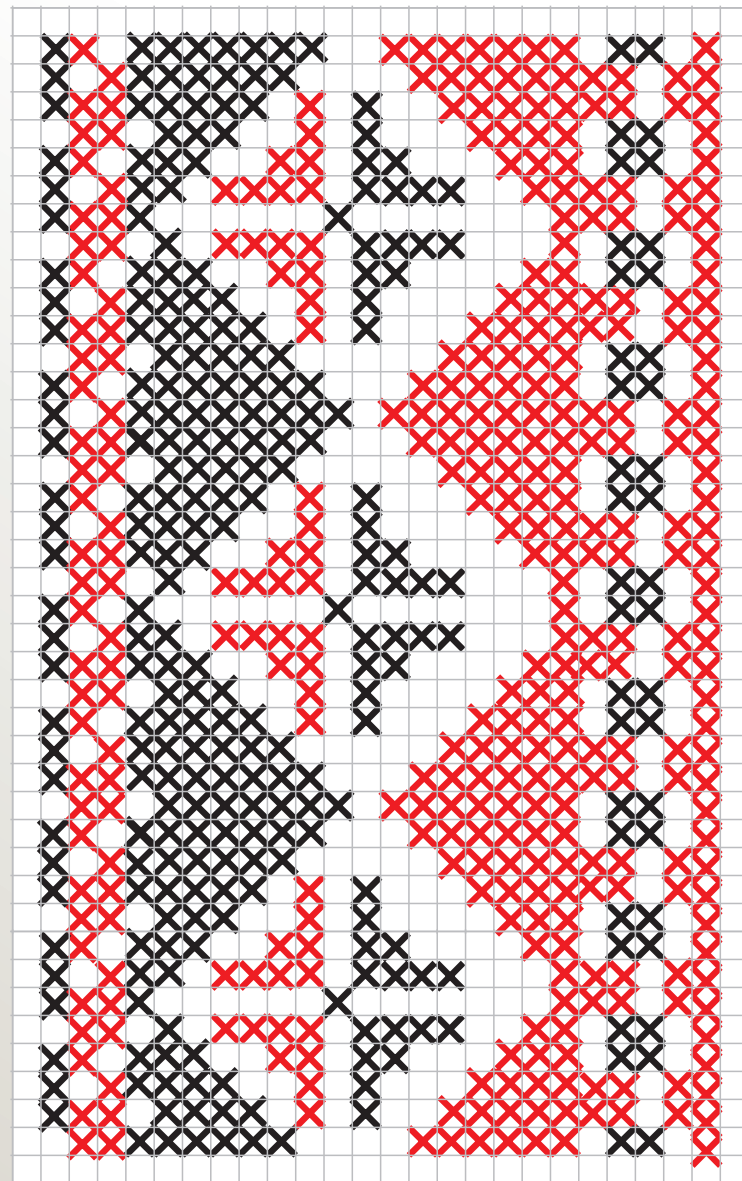
Koszki, pow. bielski

Koszki, Bielsk Podlaski County

Кошки, Бельскі павет

MB/E/9626
Orla, pow. bielski, przed 1939 r.
Orla, Bielsk Podlaski County, before 1939
Орля, Бельскі павет, перад 1939 г.

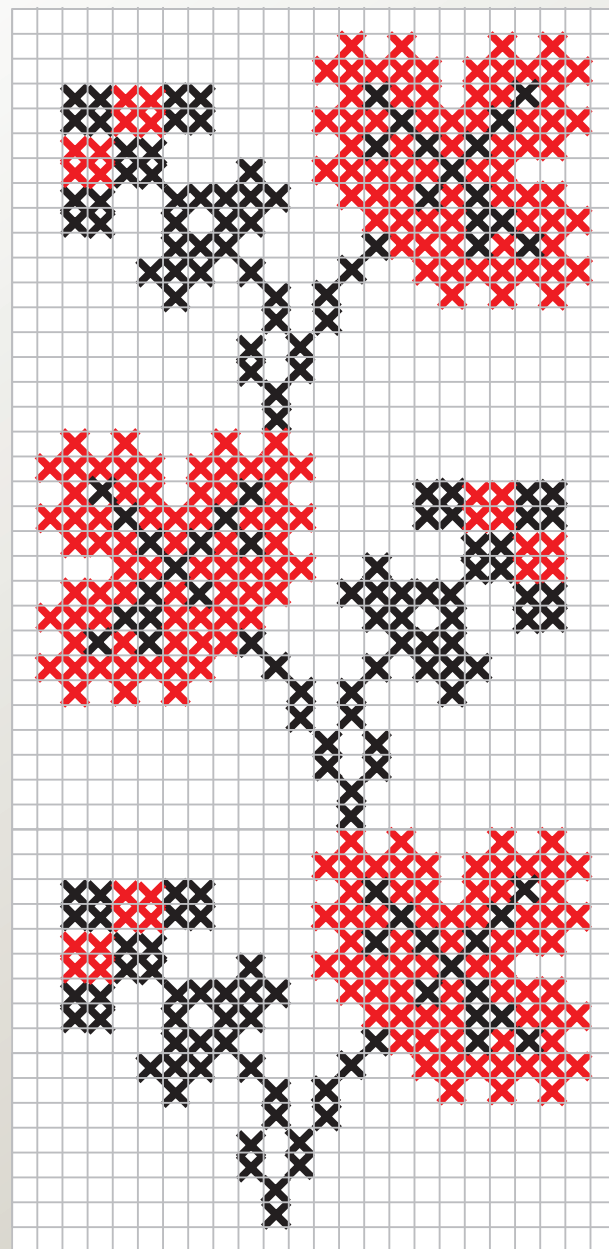

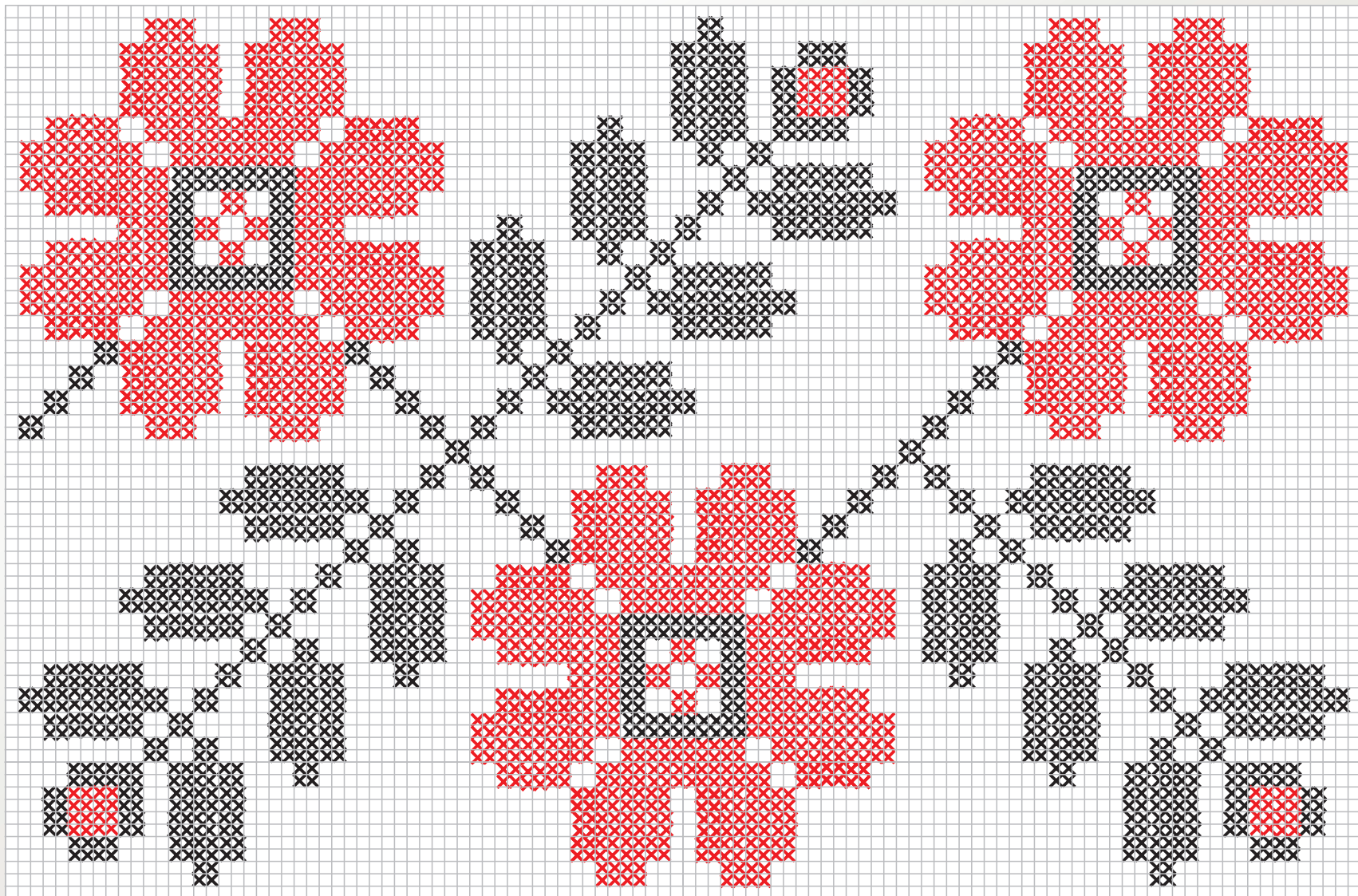
MB/E/3442

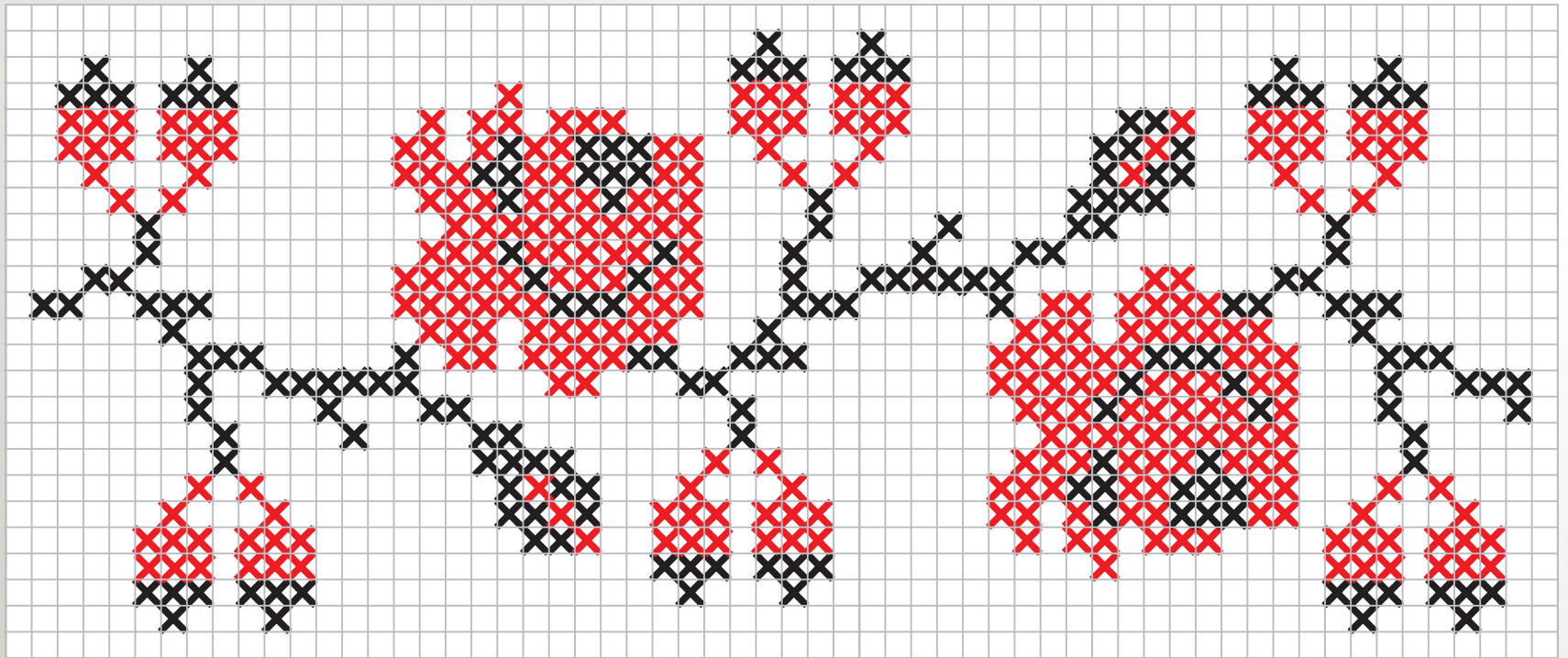
Łuka, pow. hajnowski

Łuka, Hajnówka County

Лука, Гайнаўскі паве́т

W publikacji wykorzystano fotografie ręczników ze zbiorów Muzeum Podlaskiego w Białymstoku (BMW – Białostockie Muzeum Wsi, MBP – Muzeum w Bielsku Podlaskim, MB/E – Dział Etnografii).
Photographs used in the publication are from the collections of the Podlaskie Museum in Białystok (BMW - Białystok Village Museum, MBP - Museum in Bielsk Podlaski, MB/E - Department of Ethnography).
У публікацыі выкарыстаны фотаздымкі ручнікоў з калекцыі Падыяшкага Музея ў Беластоку (БМВ – Беластоцкі Музей Вёскі, МБП – Музей у Бельску Падыяшкім, МБ/Э – Аддзел Этнаграфіі)

Przygotowanie: Alina Dębowska, Katarzyna Sołub
Prepared by: Alina Dębowska, Katarzyna Sołub
Падырыхтоўка: Аліна Дэмбоўская, Кацярына Солуб
Rysunki: Alina Dębowska, Katarzyna Sołub
Drawings: Alina Dębowska, Katarzyna Sołub
Малюнкi: Аліна Дэмбоўская, Кацярына Солуб
Zdjęcia: Jerzy Sołub
Photos by: Jerzy Sołub
Здымкі: Юры Солуб
Opracowanie graficzne: Kordian Michalski
Graphic Design: Kordian Michalski
Графічная апрацоўка: Кардыян Міхальск
Tłumaczenie: Natalla Gierasimiuk, Anna Lachowicz
Пераклад: Наталля Герасіміук, Ганна Ляховіч
Translation: Natalla Gierasimiuk, Anna Lachowicz

Wydawca/ Publisher/ Выдавец:
Muzeum Podlaskie w Białymstoku
Instytucja Kultury Województwa Podlaskiego
Podlaskie Museum in Białystok
Cultural Institution of Podlaskie Voivodeship
Падыяшкі Музей у Беластоку
Установа Культуры Падыяшкага ваяводства
Ratusz, Rynek Kościuszki 10, 15 – 426 Białystok
e-mail: muzeum@muzeum.bialystok.pl
www.muzeum.bialystok.pl

Druk: Drukarnia Biały Kruk
Printing: Biały Kruk printing office
Друк: Друкарня Белы Крук

Opracowanie/Prepared by/ Падырыхтоўка:
Muzeum w Bielsku Podlaskim
Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku
Museum in Bielsk Podlaski
Branch of Podlaskie Museum in Białystok
Музей у Бельску Падыяшкім
Аддзел Падыяшкага Музея ў Беластоку
ul. Mickiewicza 45, 17 – 100 Bielsk Podlaski
tel. 85 730 22 44, tel. kom. 509 336 841
e-mail: muzeum.bielsk@muzeum.bialystok.pl

Białystok 2014
Białystok 2014
Беласток 2014